

V Bruseli 8. septembra 2025
(OR. en)

12601/25

COASI 95
ASIE 30
CFSP/PESC 1308
PE 60
WTO 71
COHOM 137
ECOFIN 1142
MACAO 1

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	8. septembra 2025
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	JOIN(2025) 18 final
Predmet:	SPOLOČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE Osobitná administratívna oblasť Macao Výročná správa za rok 2024

Delegáciám v prílohe zasielame dokument JOIN(2025) 18 final.

Príloha: JOIN(2025) 18 final

EURÓPSKA
KOMISIA

VYSOKÝ PREDSTAVITEĽ
ÚNIE PRE
ZAHRANIČNÉ VECI
A BEZPEČNOSTNÚ POLITIKU

V Bruseli 8. 9. 2025
JOIN(2025) 18 final

SPOLOČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Osobitná administratívna oblasť Macao

Výročná správa za rok 2024

SPOLOČNÁ SPRÁVA EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

OSOBITNÁ ADMINISTRATÍVNA OBLASŤ MACAO:

VÝROČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2024

Zhrnutie

Od odovzdania Macaa Čínskej ľudovej republike (ďalej len „ČLR“) v roku 1999 Európska únia a jej členské štáty pozorne sledujú politický a hospodársky vývoj v Osobitnej administratívnej oblasti (ďalej len „OAO“) Macao podľa zásady „jedna krajina, dva systémy“. EÚ podporuje túto zásadu a jej vykonávanie v súlade so základným zákonom, ktorý má zabezpečiť, aby spôsob života, právny štát a ochrana základných práv a slobôd v Macau zostali až do roku 2049 nezmenené.

Komisia a vysoký predstaviteľ/podpredseda vydávajú v súlade so záväzkom prijatým voči Európskemu parlamentu v roku 1999 výročné správy o vývoji v Macau. V uplynulých rokoch sa v týchto správach kládol osobitný dôraz na uplatňovanie zásady „jedna krajina, dva systémy“ a na autonómiu Macaa stanovenú v základnom zákone Macaa.

Táto 25. správa sa vzťahuje na rok 2024. Z politického hľadiska došlo v priebehu tohto roka k pokračujúcemu oslabovaniu autonómie a k narušaniu základných práv a slobôd, ktoré majú byť chránené aspoň do roku 2049. V tomto roku nastali tieto udalosti: i) prijatie dvoch legislatívnych zmien zameraných na vykonávanie doktríny „vlastenci spravujú Macao“, ktoré ďalej obmedzili priestor pre pluralitu názorov v Macau, a ii) vymenovanie šiestej vlády OAO Macao na čele so Samom Hou Faiom, prvým najvyšším výkonným predstaviteľom narodeným v pevninskej Číne.

HDP Macaa v roku 2024 vzrástol o 8,8 %. Išlo o druhý po sebe nasledujúci rok hospodárskeho rastu, ale hospodárstvo sa ešte stále úplne nezotavilo na úrovne pred pandémiou ochorenia COVID-19. K hospodárskemu rastu prispel nárast počtu turistov cestujúcich do Macaa a s tým súvisiace príjmy z hazardných hier. V roku 2024 navštívilo Macao celkovo 34,9 milióna osôb, čo predstavuje medziročný nárast o 24 %, no stále je to menej ako 39,4 milióna návštevníkov v roku 2019. Väčšina návštevníkov pochádzala z pevninskej Číny a Hongkongu.

Európska únia bola počas roka druhým najväčším obchodným partnerom Macaa v obchodovaní s tovarom, pričom sa podieľala na 26,6 % celkového obchodu Macaa a obchodný prebytok bol v prospech EÚ. EÚ bola zároveň štvrtým najväčším zdrojom priamych zahraničných investícií do OAO (2023, najnovšie dostupné údaje).

I. Politický a spoločenský vývoj

V tomto roku sa pripomínalo 25. výročie odovzdania Macaa Portugalskom Čínskej ľudovej republike. V spoločnom čínsko-portugalskom vyhlásení podpísanom v roku 1987 sa stanovuje, že spoločenský a hospodársky systém, ako aj spôsob života v Macau sa majú zachovať nezmenené počas najmenej 50 rokov podľa zásady „jedna krajina, dva systémy“. Vo vyhlásení sa zároveň zakotvuje zásada „ľud Macaa spravuje Macao“ a zabezpečuje sa, že Macao bude ako osobitná administratívna oblasť požívať „vysoký stupeň autonómie“.

Legislatívne zmeny na vykonávanie doktríny „vlastenci spravujú Macao“

Macao prijalo novú legislatívu na vykonávanie politickej doktríny „vlastenci spravujú Macao“, konkrétne „novelu volebného zákona týkajúceho sa volieb do zákonodarného zhromaždenia Osobitnej administratívnej oblasti Macao“ a „novelu zákona č. 4/1999 – zákon o zložení sľubov pri nástupe do funkcie“. Touto novou legislatívou sa ďalej obmedzuje priestor pre pluralitu názorov v politike, ako aj v spoločnosti.

Novelou volebného zákona prijatou 11. apríla sa zaviedli dodatočné mechanizmy preverovania v kontexte volieb do zákonodarného zhromaždenia. Národný bezpečnostný výbor Macaa môže po novom vydávať „právne záväzné stanoviská“ pre volebnú komisiu s cieľom určiť, či kandidáti dodržiavajú základný zákon a preukazujú lojalitu k Osobitnej administratívnej oblasti Macao. Proti takémuto rozhodnutiu nie je možné podať súdne odvolanie.

Výbor pre národnú bezpečnosť bol zriadený v roku 2018 na základe zákona o národnej bezpečnosti. Najvyšší výkonný predstaviteľ slúži ako jeho predseda s riaditeľom styčného úradu Pekingu v Macau ako poradcom pre národnú bezpečnosť a ďalšími dvoma členmi styčného úradu ako technickými poradcami pre národnú bezpečnosť. Vďaka tomuto novému režimu má ústredná vláda priamy vplyv na voľby do miestneho zákonodarného orgánu Macaa.

Predloženým návrhom zákona o systéme volieb do zákonodarného zhromaždenia sa stanovilo sedem kritérií, ktoré musí Výbor pre národnú bezpečnosť zohľadniť pri posudzovaní oprávnenosti kandidáta kandidovať vo voľbách. Ak sa preukáže, že daný kandidát nepodporuje základný zákon Macaa alebo nepreukazuje lojalitu k OAO Macao ČĽR, na päť rokov sa mu zakáže kandidovať vo voľbách. Nabádanie druhých k tomu, aby nehlasovali, odovzdávanie prázdnych hlasovacích lístkov a znehodnotenie vlastného hlasu sa na základe tejto zmeny zákona stali trestnými činmi, za ktoré možno uložiť maximálny trest odňatia slobody do výšky troch rokov.

Medzičasom (21. mája) došlo k prijatiu novely zákona č. 4/1999 – zákona o zložení sľubov pri nástupe do funkcie, ktorá členom volebného výboru na voľbu najvyššieho výkonného predstaviteľa ukladá povinnosť zložiť sľub lojálneho dodržiavania základného zákona Macaa a lojality k OAO Macao. Zároveň sa v nej stanovuje, že zloženie sľubu musí byť „úprimné“ a „slávnostné“.

V septembri Úrad pre vzdelávanie a mládež uviedol do praxe učebné materiály k výchove v oblasti národnej bezpečnosti, ktoré pokrývajú všetky úrovne vzdelávania od predškolskej výchovy až po vysokoškolské štúdium.

Vymenovanie šiestej vlády OAO

V roku 2023 prijalo zákonodarné zhromaždenie novelu zákona č. 3/2004 – volebného zákona týkajúceho sa volieb najvyššieho výkonného predstaviteľa, ktorá okrem iného zaviedla mechanizmus preverky z hľadiska národnej bezpečnosti s cieľom zabezpečiť zásadu „vlastenci spravujú Macao“. Podľa nových pravidiel získal bývalý predseda Kasačného súdu Sam Hou Fai ako jediný kandidát 13. októbra podporu 394 z celkového počtu 400 členov

volebného výboru. Sam sa stal prvým čelným predstaviteľom OAO¹ narodeným v pevninskej Číne, čo vyvolalo otázky o pokračujúcej platnosti zásady „ľud Macaa spravuje Macao“.

Volebný proces najvyššieho výkonného predstaviteľa sa začal zriadením volebného výboru s počtom 400 členov, z ktorých 344 bolo zvolených nepriamou voľbou prostredníctvom zástupcov oprávnených hospodárskych a spoločenských skupín. Spomedzi približne 686 600 obyvateľov malo právo voliť iba 6 265 osôb. V roku 2024 mali len dva podsektory viac uchádzačov, ako bolo k dispozícii miest: v sektore vzdelávania sa o 29 kresiel uchádzalo 31 kandidátov a v sektore práce 61 kandidátov o 59 kresiel. Všetci kandidáti museli podstúpiť previerku podľa nového volebného zákona.

Voľby do volebného výboru na voľbu najvyššieho výkonného predstaviteľa sa konali 11. augusta pri účasti 88 %, čo je podobná úroveň ako v roku 2019 (87,2 %). Z 5 347 platných hlasov bolo 18 prázdnych hlasovacích lístkov a 156 sa považovalo za neplatné; na jednom z lístkov bol nápis „demokracia je mŕtva“.

Dňa 21. augusta úradujúci najvyšší výkonný predstaviteľ Ho Iat Seng oznámil, že sa nebude opätovne uchádzať o znovuzvolenie, pričom ako dôvod uviedol zdravotné dôvody. Ho sa tak stal prvým vedúcim predstaviteľom Macaa, ktorý sa po skončení svojho prvého päťročného funkčného obdobia nerozhodol opäť kandidovať.

Dňa 28. augusta Sam Hou Fai, ktorý 26. augusta odstúpil z funkcie predsedu Kasačného súdu, oznámil svoj zámer kandidovať na najvyšší úrad v Macau. Hoci sa Sam narodil v susednom pevninskom meste Zhongshan, zdôraznil svoje väzby na Macao, kde žije už takmer 40 rokov.

Dňa 29. augusta sa začalo 15-dňové obdobie na predkladanie nominácií. Hoci si nominačné formuláre na post najvyššieho výkonného predstaviteľa vyžiadalo 11 osôb, len Sam získal potrebných 66 nominácií. Dňa 12. septembra Sam získal 386 nominácií, čím si definitívne zabezpečil post jediného kandidáta vo voľbách². Dňa 18. septembra volebná komisia potvrdila, že Sam úspešne absolvoval previerku z hľadiska národnej bezpečnosti.

Dňa 13. októbra získal Sam 394 zo 400 hlasov, čo predstavuje najvyšší podiel hlasov spomedzi všetkých doterajších volieb najvyššieho výkonného predstaviteľa Macaa.

Dňa 25. októbra prijala Štátna rada v Pekingu rozhodnutie o vymenovaní Sama za najvyššieho výkonného predstaviteľa OAO Macao pre šieste funkčné obdobie. V období od 31. októbra do 2. novembra Sam navštívil Peking, aby si formálne prevzal menovací dekrét od ústrednej vlády. Dňa 1. novembra sa stretol s čínskym prezidentom Si Ťin-pchingom a predsedom vlády Li Čchiangom.

Dňa 30. novembra ústredná vláda, na základe nominácie predloženej vtedajším novozvoleným najvyšším výkonným predstaviteľom, vymenovala hlavných vládnych predstaviteľov. Z piatich hlavných ministrov pokračovali vo funkcii dvaja z predchádzajúceho funkčného obdobia, konkrétne minister pre administratívu a justíciu a tajomník pre bezpečnosť.

¹ Sam sa narodil v roku 1962 v meste Zhongshan v Čínskej ľudovej republike. Do Macaa sa presťahoval v roku 1986. V roku 1999 bol vymenovaný za predsedu Kasačného súdu a túto funkciu zastával až do decembra 2024.

² Vo všetkých voľbách najvyššieho výkonného predstaviteľa s výnimkou prvých v roku 1999 bol len jeden kandidát.

Dňa 13. decembra novozvolený najvyšší výkonný predstaviteľ oznámil zloženie svojej Výkonnej rady, v ktorej sa nachádza aj osoba macajského pôvodu s portugalskými koreňmi.

Dňa 20. decembra navštívil čínsky prezident Si Ťin-pching Macao, aby slávnostne uviedol do funkcie nového najvyššieho výkonného predstaviteľa a hlavných predstaviteľov OAO, pričom táto udalosť prebehla súbežne s oslavami 25. výročia odovzdania Macaa Portugalskom Čínskej ľudovej republike. Vedúci úradu EÚ spolu s ďalšími vedúcimi diplomatických misií a generálnymi konzulmi členských štátov EÚ bol na túto slávnosť pozvaný a zúčastnil sa na nej. Prezident Si vo svojom prejave zdôraznil výhody zásady „jedna krajina, dva systémy“, potrebu diverzifikácie hospodárstva, rozvoj oblasti Veľkého zálivu Guangdong–Hongkong–Macao (vrátane významu osobitnej hospodárskej zóny Hengqin), pričom poukázal na jedinečné postavenie Macaa pri napredovaní spolupráce a výmen medzi Čínou a portugalsky hovoriacimi krajinami, ako aj v rámci iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta.

Dňa 24. decembra viedol novovymenovaný najvyšší výkonný predstaviteľ trojčlennú delegáciu na jednodňovú návštevu Guangzhou, kde sa stretol s predstaviteľmi provincie Guangdong s cieľom posilniť spoluprácu medzi Macaom a susednou pevninskou provinciou.

Práva, slobody a rovnosť príležitostí

Zasadnutie pracovnej skupiny pre všeobecné pravidelné preskúmanie Rady OSN pre ľudské práva týkajúce sa Číny vrátane Macaa sa uskutočnilo 23. januára. Pred zasadnutím predložili USA a Rusko príspevky týkajúce sa Macaa, v ktorých sa zaujímali o to, do akej miery Macao prijalo odporúčania mechanizmov OSN od posledného všeobecného periodického hodnotenia.

Dňa 31. mája Rada pre ľudské práva zverejnila stanovisko Číny k záverom a odporúčaniam. Hoci tri štáty predložili tri odporúčania v oblasti ľudských práv súvisiace s Macaom, Čína prijala iba odporúčanie Eritrey, ktoré vyzýva na „pokračovanie v podpore a ochrane práv obyvateľov Macaa v súlade so všetkými príslušnými miestnymi zákonmi“. Peking uviedol, že odporúčanie Burundi, ktoré sa týka poskytnutia pomoci Macau pri „prijímaní účinnejších opatrení na zlepšenie životných podmienok v oblastiach bývania, zamestnanosti a zdravotnej starostlivosti“, je „prijaté a je v štádiu vykonávania“. Odporúčanie Spojených štátov amerických, ktoré vyzývalo na „ukončenie represívnych opatrení voči ženám, osobám LGBTIQ+, pracovníkom a migrujúcim pracovníkom“, Čína „odmietla s odôvodnením, že je založené na nepravdivých informáciách“.

Dňa 5. augusta vyzval Úrad pre legislatívne záležitosti „všetky spoločenské vrstvy a občianske organizácie“ na predkladanie príspevkov v rámci prípravy Číny na postup predkladania správ OSN týkajúcich sa Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie. Hodnotenie sa bude vzťahovať na obdobie od 1. januára 2017 do 31. decembra 2023. Podľa miestnych médií ide pravdepodobne o vôbec prvý prípad, keď vláda požiadala macajskú spoločnosť o príspevok k procesu hodnotenia niektorej medzinárodnej zmluvy.

V súvislosti s pracovnými právami zákonodarné zhromaždenie prijalo 12. apríla vládou predložený zákon o odborových organizáciách³. Podľa tohto zákona bude možné podávať žiadosti o registráciu odborových organizácií od 1. januára 2025. Dvaja poslanci, ktorí sa pri hlasovaní zdržali, argumentovali, že návrhom zákona sa nezaručuje právo na kolektívne

³ Od odovzdania Macaa v roku 1999 hlasoval zákonodarný orgán spolu 12-krát proti návrhu zákona o odborových organizáciách, ktorý predložil zákonodarcia.

vyjednávanie a v plnej miere sa nezohľadňujú práva zakotvené v článku 27 základného zákona Macaa⁴.

V zákone o odborových organizáciách sa stanovuje, že skupiny usilujúce sa o zapojenie do organizácií mimo územia Macaa musia získať súhlas svojich členov a najvyššieho výkonného predstaviteľa. V zákone sa takisto zakazuje, aby na vedúcich pozíciách v odborových organizáciách pôsobili členovia zákonodarných alebo vládnych orgánov cudzích štátov alebo osoby odsúdené na trest odňatia slobody v trvaní viac než tri roky za trestné činy proti národnej bezpečnosti⁵.

Sloboda zhromažďovania naďalej čelila tlaku. Už štvrtý rok po sebe sa nekonala žiadna verejná spomienka na 35. výročie potlačenia protestov na Námestí nebeského pokoja v roku 1989. Dňa 29. júna jeden z bývalých organizátorov vigílie a bývalý prodemokratický zákonodarca uviedol, že týždenník Jornal Son Pou ukončil svoju publicistickú činnosť z „osobitných politických dôvodov“.

Sloboda tlače a sloboda prejavu zostávali pod tlakom. Dňa 7. novembra vydalo Združenie novinárov Macaa vyhlásenie, v ktorom vyzvalo vládu, aby zrušila zbytočné obmedzenia pri informovaní verejnosti. Vo vyhlásení sa upozornilo na to, že vláda „znemožnila mnohým médiám výkon ich spravodajských práv“ tým, že pozvánky na oficiálne podujatia zasielala iba vybraným médiám. Združenie takisto informovalo, že médiá boli „v niekoľkých prípadoch pod politickým tlakom vyzvané, aby stiahli publikované články“.

Orgány naďalej uplatňovali imigračné pravidlá na zabránenie vstupu osobám považovaným za neželané. Dňa 15. júna úrady Macaa zakázali vstup do OAO pedagógovi prednášajúcemu žurnalistiku, ktorého pozvala Macajská asociácia novinárov, z dôvodu „verejnej bezpečnosti“.

Priestor na napredovanie pri presadzovaní práv LGBTIQ+ osôb zostáva obmedzený. Dňa 22. januára Úrad pre kultúrne záležitosti zrušil interaktívne predstavenie s účinkujúcimi odetými v kostýmoch „drag queens“, ktoré bolo súčasťou 22. ročníka festivalu Fringe. O tri dni neskôr Úrad uviedol, že dôvodom zrušenia boli nezrovnalosti medzi skutočným obsahom predstavenia a predloženými informáciami. To isté predstavenie sa odohralo v rámci divadelného festivalu v neďalekom čínskom pevninskom meste Šen-čen.

Počas Pride Month v júni sa dvom občianskym združeniam podarilo zorganizovať komunitné podujatia.

Dňa 7. júla miestna výskumná správa uviedla, že príslušníci LGBTIQ+ komunity zažívajú diskrimináciu pri vyhľadávaní zdravotnej starostlivosti.

II. Hospodársky vývoj

V roku 2024 bol zaznamenaný medziročný **nárast HDP Macaa** o 8,8 %, a to na 384,1 miliardy MOP (45,4 miliardy EUR). Tento vývoj nasledoval po raste HDP o 75,1 % v roku 2023, ktorý bol podporený zrušením prísnych obmedzení zavedených počas pandémie

⁴ V článku 27 základného zákona Macaa sa stanovuje, že obyvatelia Macaa majú slobodu prejavu, tlače a publikovania; slobodu združovania, zhromažďovania, pochodovania a demonštrovania; ako aj právo a slobodu zakladať a vstupovať do odborových zväzov a štrajkovať.

⁵ Osobám odsúdeným za príslušné trestné činy proti národnej bezpečnosti môže byť právo zastávať takéto funkcie obnovené v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o národnej bezpečnosti.

ochorenia COVID-19 a oživením cestovného ruchu a príjmov z hazardu. V roku 2024 sa však hospodárstvo Macaa ešte úplne nevrátilo na predpandemické úrovne a reálny HDP (v stálych cenách) bol stále o 13,6 % nižší než v roku 2019.

V máji 2024 zverejnil **Medzinárodný menový fond** (MMF) správu v rámci konzultácií podľa článku IV pre Macao⁶. MMF predpokladá, že HDP Macaa porastie o 13,9 % v roku 2024, o 9,6 % v roku 2025, o 4,4 % v roku 2026 a o 3 % v nasledujúcich troch rokoch. Riziká rastu zahŕňajú nižší ako očakávaný rast v pevninskej Číne, dlhšie trvajúce zvýšené úrokové sadzby v hlavných ekonomikách a nárast extrémnych klimatických udalostí. Na druhej strane, podľa Medzinárodného menového fondu by integrácia s oblasťou Veľkého zálivu a úspešná hospodárska diverzifikácia podporili ekonomiku.

Hospodársky rast v roku 2024 bol podporený **nárastom počtu turistov**. Počas roka navštívilo Macao 34,9 milióna ľudí, pričom 70,1 % pochádzalo z pevninskej Číny a 20,6 % z Hongkongu. Ide o medziročný nárast o 23,8 %, ktorý je však stále o 11,4 % nižší v porovnaní s úrovňami v roku 2019 (pred vypuknutím pandémie ochorenia COVID-19), keď Macao navštívilo 39,4 milióna ľudí. Priemerná obsadenosť hotelov dosiahla v roku 2024 úroveň 86,5 %, čo je síce menej ako 90,8 % v roku 2019, ale viac než 81,2 % v roku 2023 a 38,5 % v roku 2022.

Hazardné hry a súvisiace odvetvia najviac prispeli k hospodárskemu rastu Macaa, a to do veľkej miery prostredníctvom turistov. V roku 2024 sa príjmy z hazardu ďalej zotavovali a dosiahli 227,4 miliardy MOP (26,9 miliardy EUR), čo predstavuje medziročný nárast o 23,8 %. Napriek tomu boli tieto príjmy stále o 22,5 % nižšie ako pred pandemiou (2019), keď dosiahli 293,3 miliardy MOP (34,7 miliardy EUR).

Miera nezamestnanosti klesla v roku 2024 na 1,8 %, oproti 2,7 % v roku 2023 a 3,7 % v roku 2022, čím sa priblížila k predpandemickým úrovňam (1,7 % v roku 2019).

Inflácia zostala v priebehu roka nízka, pričom priemerný zložený index spotrebiteľských cien sa zvýšil o 0,7 %.

V roku 2024 zaznamenala vláda **rozpočtový prebytok** vo výške 31,0 miliardy MOP (3,7 miliardy EUR), pričom v roku 2023 bol zaznamenaný prebytok vo výške 29,0 miliardy MOP (3,4 miliardy EUR). Fiškálne rezervy predstavovali koncom decembra 616 miliárd MOP (72,9 miliardy EUR), čo predstavuje medziročný nárast o 6,2 % a o 6,4 % oproti stavu pred pandemiou (MOP 579 miliárd EUR). Rezervy postačujú na pokrytie 6,5 roka verejných výdavkov.

V roku 2023 (podľa najnovších dostupných štatistických údajov Macaa) dosiahol objem priamych zahraničných investícií (PZI) v Macau 383 miliárd MOP (45,3 miliardy EUR), čo predstavuje medziročný nárast o 4,2 %. Najväčšími zdrojmi PZI boli Hongkong a pevninská Čína.

⁶ Medzinárodný menový fond, Čínska ľudová republika – Osobitná administratívna oblasť Macao: konzultácie podľa článku IV z roku 2024, správa pracovníkov (máj 2024).
<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2024/05/29/Peoples-Republic-of-China-Macao-Special-Administrative-Region-2024-Article-IV-Consultation-549654>.

Hospodárska politika

Najvyšší výkonný predstaviteľ Sam Hou Fai oznámil **hospodárske priority** novej administratívy, ktorými sú najmä rozvoj hospodárskej diverzifikácie Macaa, zlepšenie blahobytu obyvateľov (vrátane sociálneho zabezpečenia, zdravotnej starostlivosti, starostlivosti o seniorov a obnovy mestských oblastí), pokračovanie v rozvoji Macaa ako spojovateľa medzi pevninskou Čínou a portugalsky hovoriacimi krajinami, ďalšia integrácia s pevninskou Čínou a aktívna účasť na jej hospodárskom vývoji, ako aj zlepšovanie verejnej správy.

V **oblasti hazardných hier** majú držiteľia kasínových koncesíí povinnosť investovať do činností nesúvisiacich s hazardnými hrami, s cieľom podporiť hospodársku diverzifikáciu Macaa. Počas roka boli vykonané regulačné zmeny týkajúce sa hazardných hier. V apríli bol prijatý nový právny režim (zákon č. 7/2024)⁷, ktorým sa upravuje poskytovanie úverov na hazardné hry v kasínach. Zákonom sa držiteľom kasínových koncesíí udeľuje výlučná právomoc poskytovať úvery priamo hráčom. Tým dochádza k obmedzeniu úlohy a vplyvu promotérov hazardných hier. Títo promotéri zohrávali v minulosti významnú úlohu pri získavaní hráčov s vysokými vkladmi, ktorým zároveň poskytovali úvery. Promotéri hazardných hier môžu po novom vystupovať výlučne ako zástupcovia držiteľov koncesíí. V októbri bol prijatý zákon č. 20/2024⁸, ktorého cieľom je boj proti trestnej činnosti súvisiacej s nelegálnym hazardom, zvýšenie pokút a sankcií za priestupky v oblasti hazardných hier a zavedenie trestnoprávneho postihu za nelegálne poskytovanie úverov a menové výmeny spojené s hazardom, ako aj za neoprávnené prevádzkovanie online hazardných hier.

Macao pokračovalo v **stratégii hospodárskej diverzifikácie**, ktorej cieľom je rozvoj tzv. odvetví „1 + 4“. „1“ predstavuje sektor cestovného ruchu a voľnočasových aktivít, zatiaľ čo „4“ doplnkové odvetvia zahŕňajú: zdravotníctvo so zameraním na tradičnú čínsku medicínu, finančné služby, nové technológie a konferencie, výstavy, obchod, kultúru a šport. Hlavným cieľom je diverzifikovať miestnu ekonomiku tak, aby sa podiel odvetví nesúvisiacich s hazardnými hrami zvýšil na 60 % HDP. Podľa MMF (článok IV správy, máj 2024) dominancia sektora hazardných hier vytvára zraniteľné miesta a zdôrazňuje potrebu hospodárskej diverzifikácie, a to najmä prostredníctvom zvyšovania efektívnosti a pridelovania zdrojov, podpory výskumu a inovácií, zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácií pracovnej sily a zjednodušenia pracovnoprávných a podnikateľských predpisov. MMF zároveň vyzval na zohľadnenie potenciálnych negatívnych presahových účinkov, narušení obchodu a rizík v oblasti verejnej správy, ktoré by mohli vyplývať z politík zameraných na diverzifikáciu.

Podľa zástupcov priemyslu zostáva **nedostatok zdrojov diverzifikovaných talentov** v Macau jednou z hlavných prekážok hospodárskej diverzifikácie. V roku 2024 bolo do zoznamov odborníkov v rámci troch nedávno spustených programov na prilákanie kvalifikovaných osôb zapísaných len 470 jednotlivcov.

⁷ Úradný vestník vlády Osobitnej administratívnej oblasti Macao (OAOM) <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/17/lei07.asp>.

⁸ Úradný vestník vlády Osobitnej administratívnej oblasti Macao (OAOM) <https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/44/lei20.asp>

Medzi opatrenia na podporu **nových technológií a inovácií** patria daňové stimuly, financovanie výskumu a vývoja a spolupráca s Hengqinom a oblasťou Veľkého zálivu⁹. Podľa vládnych údajov bolo do októbra 2024 v rámci Certifikačného programu pre technologické podniky v Macau certifikovaných 33 podnikov, ktoré zamestnávajú spolu 1 300 osôb. V marci bol prijatý nový právny rámec pre zriaďovanie a prevádzku dátových centier¹⁰.

V oblasti **kongresov a výstav** sa v Macau počas prvých troch štvrtrokov roku 2024 uskutočnilo 1 011 podujatí MICE (stretnutia, stimuly, konferencie a výstavy), čo predstavuje medziročný nárast o 29,8 % a približný návrat na úroveň z roku 2019.

V oblasti **zdravotníctva** začala v septembri svoju prevádzku Nemocnica Macao Union, ktorá prispieva k rozvoju zdravotného, wellnessového a liečebného turizmu v Macau. Podpora tradičnej čínskej medicíny zahŕňa aj Priemyselný park vedy a technológií tradičnej čínskej medicíny pre spoluprácu medzi Guangdongom a Macaom, ktorý sa nachádza v Hengqine. Podľa údajov vlády bolo do roku 2024 v portugalsky hovoriacich krajinách zaregistrovaných alebo evidovaných 24 produktov tradičnej čínskej medicíny.

Pokiaľ ide o **finančné služby**, orgány sa zameriavajú na rozvoj miestneho dlhopisového trhu (vrátane zelených dlhopisov a dlhopisov kótovaných zo strany pevninských inštitúcií a spoločností), činností v oblastiach správy majetku a finančného lízingu, investičného bankovníctva a systémov cezhraničných vyrovnaní v jüanoch. Počas roka pokračovali práce na revízii regulačného rámca finančného sektora. V júli bol prijatý zákon o sprostredkovateľských činnostiach v poisťovníctve, ktorý nadobudne účinnosť 1. augusta 2025. Zákonom sa mení systém udeľovania licencií, prevádzkové štandardy a rámec dohľadu v sektore poisťovníctva. V novembri bol nový zákon o investičných fondoch predložený zákonodarnému zhromaždeniu s cieľom modernizovať regulačný rámec pre fondy a podporiť rozvoj odvetvia správy fondov. Vláda takisto pokračovala v prieskume možností rozvoja digitálnej verzie macajskej meny pataca (e-MOP). K septembru 2024 dosiahla hodnota nesplatených dlhopisov vydaných alebo kótovaných v Macau 740 miliárd MOP (87,5 miliardy EUR) a celkovo získalo licenciu na prevádzku v Macau 102 finančných inštitúcií.

Podľa MMF (článok IV správy, máj 2024) by iniciatívy na modernizáciu a posilnenie finančného systému mali ísť ruka v ruku s opatreniami na riadenie súvisiacich rizík. MMF vyzval na prijatie politík na posilnenie odolnosti finančného systému a riadenie rizík (vrátane vyššej tvorby rezerv v bankách, zhromažďovania podrobnejších údajov o nesplácaných úveroch a medzibankových pôžičkách, zlepšenia rámcov pre platobnú neschopnosť, riešenie dlhov a reštrukturalizáciu, monitorovania rizík spojených s dlžníkmi z pevninskej Číny, sledovania likvidity bánk s vysokým podielom zahraničných záväzkov a dohľadu nad sektorom nebankových finančných inštitúcií). MMF ďalej konštatoval, že Macao má dostatočný fiškálny priestor a vyzval na pomalšie tempo fiškálnej konsolidácie. Za hlavné priority fiškálnej politiky označil zvýšenie výdavkov na ľudský a fyzický kapitál, rozvoj nehazardných odvetví, podporu udržateľnosti rastu a zlepšenie vonkajšej rovnováhy.

V oblasti **environmentálnej politiky** vzrástol počet elektrických vozidiel v Macau do septembra na 10 978 (z 1 339 v roku 2020), bola dokončená rozšírená centrálna spaľovňa

⁹ Správa o činnosti vlády za fiškálny rok 2024, vláda Osobitnej administratívnej oblasti Macao (OAOM), november 2024

<https://www.gov.mo/en/wp-content/uploads/sites/2/2024/12/2024Review.pdf>

¹⁰ Úradný vestník vlády Osobitnej administratívnej oblasti Macao (OAOM)
<https://bo.io.gov.mo/bo/i/2024/13/regadm13.asp>.

odpadu v Macau a realizovali sa práce zamerané na zníženie rizika záplav. Medzinárodné fórum a výstava o environmentálnej spolupráci (MIECF) 2024 sa konali v marci.

Vláda pokračovala v poskytovaní **finančnej podpory obyvateľom** vrátane hotovostných príspevkov v rámci programu spoločného zdieľania bohatstva (Wealth Partaking Scheme), zdravotných poukazov, dotácií na elektrinu, príspevkov na školné a dávok pre seniorov a osoby so zdravotným postihnutím.

Počas roka prebiehali aj infraštruktúrne práce vrátane dopravných projektov, pokračujúceho rozširovania medzinárodného letiska v Macau a výstavby bytových, vládnych a vzdelávacích zariadení.

Hospodárska integrácia s pevninskou Čínou

Macao sa profiluje ako platforma a spojovací článok medzi pevninskou Čínou a portugalsky hovoriacimi krajinami (vrátane cestovného ruchu, obchodu a finančných služieb). V apríli sa v Macau konala šiesta ministerská konferencia Fóra pre hospodársku a obchodnú spoluprácu medzi Čínou a portugalsky hovoriacimi krajinami, na ktorej bol podpísaný „strategický plán hospodárskej a obchodnej spolupráce na roky 2024 – 2027“. Počas roka došlo k otvoreniu Čínsko-portugalského technologického centra.

Hospodárstvo Macaa je výrazne závislé od návštevníkov z pevninskej Číny, ktorí cestujú do OAO najmä kvôli turizmu a hazardným hrám. Pevninská Čína je zároveň najväčším obchodným partnerom Macaa v obchodovaní s tovarom, pričom v roku 2024 sa podieľala na 28,3 % z celkového objemu obchodnej výmeny a v roku 2023 (najnovšie dostupné údaje) bola druhým najväčším zdrojom priamych zahraničných investícií.

Macao sa usiluje o ďalšiu hospodársku integráciu s pevninskou Čínou, najmä prostredníctvom oblasti Veľkého zálivu Guangdong–Hongkong–Macao a zóny intenzívnej spolupráce Guangdong–Macao v Hengqine.

Zóna intenzívnej spolupráce medzi provinciou Guangdong a Macaom na ostrove Hengqin zaberá približne 100 kilometrov štvorcových (čo je asi trojnásobok rozlohy Macaa) a nachádza sa v provincii Guangdong v pevninskej Číne, v tesnej blízkosti Macaa. Zónu spoločne spravujú Guangdong a Macao. Zóna poskytuje dodatočné územie na realizáciu hospodárskej diverzifikácie Macaa a jeho hospodárskej integrácie s pevninskou Čínou. Medzi hlavné odvetvia rozvíjané v rámci zóny patria inovácie a technológie, zdravotníctvo a tradičná čínska medicína, finančné služby a sektor MICE. Podľa údajov vlády Macaa dosiahol HDP Hengqinu k septembru 2024 hodnotu 37,3 miliardy CNY (4,9 miliardy EUR), pričom v Hengqine žilo 16 539 obyvateľov Macaa a v zóne bolo založených 6 461 macajských podnikov.

V marci nadobudol účinnosť nový colný režim, na základe ktorého je tovar vstupujúci z Macaa do zóny intenzívnej spolupráce v Hengqine oslobodený od daní uplatňovaných na území pevninskej Číny¹¹. Týmto opatrením sa poskytuje tovaru pochádzajúcemu z OAO preferenčný prístup do Hengqinu (daňové sadzby pevninskej Číny by sa uplatnili len v prípade, že by tento tovar neskôr opustil Hengqin a vstúpil na iné územia pevninskej Číny). V decembri bolo podpísané memorandum o porozumení týkajúce sa výstavby nákladového leteckého terminálu

¹¹Tlačová správa vlády Osobitnej administratívnej oblasti Macao
<https://www.gov.mo/en/news/321684/>.

v Hengqine, ktorého realizáciu zabezpečí medzinárodné letisko v Macau. Medzi iniciatívy zamerané na ďalšie uľahčenie integrácie patrilo podporovanie mobility osôb, zefektívnenie colného konania, uľahčenie elektronických platieb vrátane platieb v dvoch menách na území Hengqinu a podpora obyvateľov Macaa v súvislosti s ich pobytom a prácou v Hengqine (napr. v Hengqine bol v roku 2023 otvorený obytný projekt a v roku 2024 škola pre deti z Macaa a zdravotné poukazy z Macaa boli rozšírené aj na túto zónu).

Schéma cezhraničného prepojenia v oblasti správy majetku v rámci Veľkého zálivu Kuang-tung – Hongkong – Macao (uvedená do prevádzky v roku 2021 s cieľom umožniť oprávneným rezidentom pevninskej Číny, Hongkongu a Macaa investovať do produktov správy majetku distribuovaných bankami na trhoch ostatných zúčastnených oblastí) bola v priebehu roka novelizovaná. Zmeny zahŕňali spresnenie kritérií oprávnenosti pre investorov z pevninskej Číny, rozšírenie okruhu zúčastnených inštitúcií (vrátane obchodníkov s cennými papiermi) a investičných produktov, zvýšenie individuálnych investičných limitov a zlepšenie pravidiel týkajúcich sa propagácie a predaja.

V októbri bola podpísaná druhá dohoda o zmene **Dohody o užšej hospodárskej spolupráci medzi pevninskou Čínou a Macaom v oblasti obchodu so službami** (CEPA). Dohodou sa zavádzajú dodatočné liberalizačné opatrenia vo viacerých sektoroch služieb a jej cieľom je uľahčiť poskytovateľom služieb z Macaa zriadenie zastúpenia a podnikanie v pevninskej Číne, ako aj nadobúdanie odborných kvalifikácií na výkon povolania na jej území. Dohodou sa zároveň uvoľňujú pravidlá pre zahraničné spoločnosti vrátane spoločností z Európskej únie, aby mohli získať postavenie poskytovateľov služieb v Macau a využívať výhody vyplývajúce z dohody CEPA.

III. Vzťahy medzi Macaom a pevninskou Čínou

Čínsky prezident Si Ťin-pching navštívil Macao v dňoch 18. až 20. decembra pri príležitosti 25. výročia odovzdania územia. Išlo o jeho prvú návštevu Macaa od roku 2019. Si Ťin-pching predsedal slávnostnému inauguračnému ceremonálu šiestej vlády Macaa a zároveň do funkcie uviedol najvyššieho výkonného predstaviteľa Sama Hou Fai.

Dňa 20. decembra prezident Si predstavil štyri hlavné priority určujúce politický smer novej administratívy: úsilie p náležitý a diverzifikovaný hospodársky rozvoj, zlepšenie schopnosti verejnej správy, rozširovanie medzinárodných sietí, a podpora spoločenskej harmónie a stability vrátane ochrany národnej bezpečnosti.

Okrem toho prezident Si uviedol, že projekty realizované v zóne spolupráce Hengqin v meste Zhuhai nesmú byť v rozpore s politickými cieľmi Pekingu. Zdôraznil, že „ústredná vláda sa rozhodla rozvíjať Hengqin s cieľom podporiť primeranú diverzifikáciu rozvoja hospodárstva Macaa a uľahčiť život a zamestnávanie obyvateľov Macaa“.

Pred návštevou prezidenta Si Ťin-pchinga a samotnými oslavami výročia aspoň dvaja obyvatelia Macaa žijúci v zahraničí informovali médiá, že sa s nimi kontaktovali príslušníci bezpečnostných orgánov pevninskej Číny prostredníctvom textových správ. Jeden aktivista z Macaa, ktorý v súčasnosti žije v Spojenom kráľovstve, uviedol, že bol vyzvaný, aby „nešíril disharmonické názory prostredníctvom médií a platforiem sociálnych médií“. Podobné varovanie dostal aj prodemokratický novinár žijúci na Taiwane.

Dňa 18. júla sa skončilo tretie plénum 20. Ústredného výboru Komunistickej strany Číny (KS Číny), ktoré načrtlo smerovanie hospodárskeho rozvoja. V časti rozhodnutia tretieho pléna s názvom „presadzovanie otvorenosti na vysokej úrovni“ sa uvádza, že „využívaním inštitucionálnych výhod politiky, „jedna krajina, dva systémy“ bude strana podporovať Hongkong a Macao v ich úsilí stať sa medzinárodnými centrami pre vysokokvalifikovaných odborníkov a zlepšiť príslušné mechanizmy tak, aby obe oblasti zohrávali významnejšiu úlohu v procese otvárania Číny svet. Podporíme prehlbovanie spolupráce medzi Guangdongom, Hongkongom a Macaom v rámci Veľkého zálivu prostredníctvom užšej harmonizácie pravidiel a mechanizmov.“

Na žiadosť vlády Macaa navštívili Macao v dňoch 27. až 28. augusta podpredseda Výboru pre ústavu a právo Celočínskeho zhromaždenia ľudových zástupcov Shen Chunyao a tajomník vedúcej skupiny Komunistickej strany Číny pri ministerstve obchodu a minister obchodu Wang Wentao, aby vysvetlili dôsledky rozhodnutia Tretieho plenárneho zasadnutia pre OAO. Obaja predstavitelia sa zúčastnili na verejných stretnutiach približne s 380 predstaviteľmi ústrednej vlády a vedúcimi štátnych podnikov pôsobiacich v meste. Ďalšie zasadnutie sa uskutočnilo za účasti približne 500 zástupcov z podnikateľského prostredia, odborných kruhov, sektora vzdelávania, médií a mládeže.

Riaditeľ Úradu pre záležitosti Hongkongu a Macaa pri Ústrednom výbore Komunistickej strany Číny Sia Baolong navštívil Macao v dňoch 13. až 19. mája. Počas sedemdnňovej návštevy sa Sia zúčastnil na vyše 40 stretnutiach a podujatiach. Medzi ľuďmi, s ktorými sa stretol, boli vládni činitelia, súdni a legislatívni činitelia, miestni členovia Celočínskeho zhromaždenia ľudových zástupcov a Politického poradného zhromaždenia čínskeho ľudu. Sektorom zdravotníctva, technológií, vzdelávania a mládeže venoval Sia osobitnú pozornosť.

Dňa 15. apríla si Macao pripomenulo Deň vzdelávania o národnej bezpečnosti a zároveň 10. výročie koncepcie „komplexného prístupu k národnej bezpečnosti“, ktorú predstavil prezident Si Ťin-pching. Riaditeľ styčného úradu ústrednej vlády v Macau Zheng Xincong v tejto súvislosti zopakoval, že pri ochrane národnej bezpečnosti „existuje len zodpovednosť vyplývajúca z princípu ‚jednej krajiny‘, nie rozdiely medzi ‚dvoma systémami‘“.

Dňa 25. decembra boli vymenovaní členovia Výboru pre základný zákon Osobitnej administratívnej oblasti Macao pri Stálom výbore Celočínskeho zhromaždenia ľudových zástupcov na jeho šieste funkčné obdobie. Na čele desaťčlenného výboru, zloženého z piatich členov z pevninskej Číny a z piatich členov z Macaa, stojí riaditeľ Shen Chunyao a funkčné obdobie výboru je päťročné.

IV. Bilaterálne vzťahy a spolupráca Macaa v roku 2024

Cieľom dohody o obchode a spolupráci medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Macaom z roku 1992 bolo ešte viac posilniť vzťah medzi EÚ a Macaom. Dohoda sa týka obchodnej, hospodárskej, vedeckej a technologickej spolupráce.

Spoločný výbor EÚ – Macao je platformou, prostredníctvom ktorej Macao a EÚ diskutujú o záležitostiach v mnohých oblastiach. Posledné **zasadnutie spoločného výboru** sa konalo v roku 2019.

Úrad Európskej únie zorganizoval v roku 2024 slávnostné podujatie pri príležitosti Dňa Európy – prvé od zrušenia cestovných obmedzení súvisiacich s pandémiou ochorenia COVID-19.

Súčasný vedúci Úradu Európskej únie pre Hongkong a Macao nastúpil do funkcie v septembri 2024 a stretol sa s predstaviteľmi Macaa (vrátane najvyššieho výkonného predstaviteľa), ako aj so zástupcami podnikateľského sektora a občianskej spoločnosti.

V roku 2024 bola EÚ **druhým najväčším obchodným partnerom Macaa v obchodovaní s tovarom**, pričom sa podieľala na 26,6 % celkového obchodu Macaa (v porovnaní s 28,3 % v prípade pevninskej Číny ako najväčšieho partnera Macaa).

Podľa údajov Eurostatu predstavoval **bilaterálny obchod s tovarom medzi EÚ a Macaom** v roku 2024 objem 1 037 miliónov EUR, pričom prevažovali vývozy z EÚ do Macaa (954 miliónov EUR). Hlavné vývozy z EÚ do Macaa zahŕňali odevy a módne doplnky, šperky, kožený tovar a luxusné výrobky.

EÚ bola štvrtým najväčším zdrojom priamych zahraničných investícií (PZI) Macaa v roku 2023 (okrem daňových rajov) po Hongkongu, pevninskej Číne a Spojených štátoch. Podľa oficiálnych štatistík Macaa v roku 2023 predstavovala EÚ 5,5 % celkového objemu PZI (okrem daňových rajov). Podľa Eurostatu predstavovali PZI EÚ v Macau na konci roka 2023 (najnovšie dostupné údaje) 1,46 miliardy EUR, kým macajské PZI v EÚ predstavovali 984 miliónov EUR.

Projekt EÚ – Nástroj na podporu politického dialógu v Hongkongu a Macau poskytoval v začiatkom roka (do mája 2024) platformu na dialóg o témach ako udržateľnosť. V decembri 2024 bol spustený nový Nástroj pre politický dialóg a verejnú diplomaciu pre Hongkong a Macao. Trojročný projekt podporuje pokračujúce angažovanie úradu Európskej únie vo vzťahu k hlavným partnerom v Macau v strategických otázkach spoločného záujmu, a to predovšetkým prostredníctvom spoločných podujatí, vypracovania štúdií a tvorby propagačných materiálov.